

Núm. 3

BUTLLETÍ INFORMATIU

1814
Primavera 2002¹²⁶⁰

PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC · CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

Voltant pel Parc

de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Medi Natural

Meteorologia

Superfície del Parc Natural

Casal de Cultura
de Matadepera

Opinió

Entrevista a Adrià Font

Racones del Parc

Fauna i flora

Font d'Agramunt

El bastó i els llops

Som en un moment doblement interessant en relació amb el Parc.

En primer lloc, perquè el pròxim 24 de juliol farà trenta anys de l'aprovació del Pla Especial del Parc, gràcies al qual es va iniciar el camí per preservar el patrimoni natural, per garantir-ne l'existència més enllà dels interessos i de la pressió urbanística i, en definitiva, per mantenir aquest pulmó verd entre el Vallès i el Bages, una zona cada cop més saturada i urbanitzada. Aquests trenta anys han fet possible que es regulés aquesta difícil convivència i han servit per consolidar l'espai natural, millorant-lo, així com per sensibilitzar el conjunt de la ciutadania sobre la necessitat de preservar-lo i gaudir-lo.

El segon aspecte positiu és la futura ampliació del Parc en el terme municipal de Terrassa, aprovada en el Pla General d'Ordenació de la ciutat, que permetrà preservar un espai més gran i reforçar el seu paper en el territori, una línia d'actuació que podem considerar important per al futur del Parc.

Meteorologia

Aquesta primavera ha estat significativament plujosa si la comparem amb anys anteriors: a l'estació meteorològica de La Mola s'han recollit fins a 250 l/m².

Val a dir que aquestes pluges primaverenques són especialment beneficioses per a la flora i la fauna del Parc.

A més, fan preveure una temporada de prevenció d'incendis més tranquil·la.

		Gener	Febrer	Març	Abril
TEMPERATURA MITJANA	La Mola	4,4	5,3	6,8	8,2
	La Mata	5,4	6,8	8,4	9,9
	Vall d'Horta	5,1	7,0	9,0	10,7
	Rellinars	5,1	7,6	11,6	12,7
PLUVIOSITAT ACUMULADA	La Mola	30,2	12,8	40,7	167,3
	La Mata	14,2	12,8	29,6	134,2
	Vall d'Horta	18,0	14,8	36,2	168,6
	Rellinars	16,0	3,0	7,0	112,0

Crèdits

Redacció:
Centre de Documentació i Educació Ambiental
d'Eco-Equip.

Col·labora:
Diputació de Barcelona Àrea d'espais naturals.

Edita:
Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa.

Disseny i maquetació:
Nexe Disseny Gràfic

Fotografies:
Antoni Comellas, Frederic Vancells

Impressió:
Impremta Dit i Fet

Han col·laborat en la redacció d'aquest número:
Jordi Pérez (Regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa) - Salvador Pérez (Cap responsable del CDEA) - Anna Mª López (Tècnica del CDEA) - Susanna Carmona (Periodista) - Adrià Font - Personal del Parc i Consell Municipal de Medi Ambient

Impressió sobre paper reciclat

Àmbit geogràfic i administratiu

Superfície del Parc Natural

El Pla Especial de Sant Llorenç afecta actualment una superfície total de 13.693,78 ha.

El Pla Especial estableix i delimita les zones següents:

Zona d'interès natural:	77,12%
Zona d'alt interès ecològic i paisatgístic:	18,3%
Zona d'interès geològic:	2,47%
Zona agrícola:	2,38%

Casal de Cultura de Matadepera

Informació sobre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac.

Exposició permanent de l'entorn natural de Matadepera.

Obert: feiners i dissabtes. Visites escolars concertades

c. Pere Adalvent, s/n. 08230 Matadepera.
Per a més informació, truqueu al telèfon (34) 93 730 01 32

Novetats bibliogràfiques al CDEA

La qualitat ecològica del torrent de la Vall d'Horta

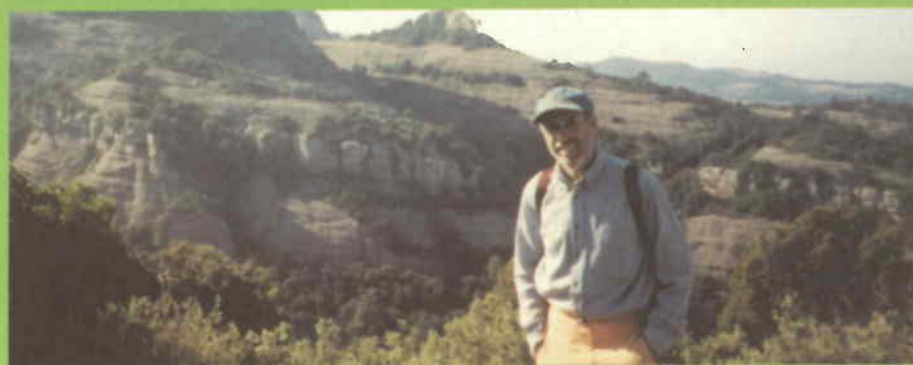
Cid i Murillo, Salvador. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, març 2001. 126 p. Ref. 1714
En aquest estudi, l'autor perssegueix principalment dos objectius. El primer consisteix a determinar la qualitat ecològica del torrent de la Vall d'Horta, considerat un sol ecosistema en què s'integren l'aigua del torrent i la zona de ribera, cada una amb les comunitats d'organismes que li són pròpies. El segon objectiu és aprofundir en el coneixement biològic dels macroinvertebrats aquàtics de la zona estudiada.

En BTT per Sant Llorenç del Munt, l'Obac i Montserrat. 20 itineraris per l'entorn de Rellinars

Sanz i Ravellat, Carles. Valls: Edicions Cossetània, 2000 [Col·lecció Azimut-8] 155 p. Ref. 1646
Recull de vint itineraris dissenyats especialment per donar a conèixer els llocs més interessants de l'entorn de Rellinars. Els itineraris es descriuen amb tota mena de detalls i alguns estan pensats perquè els puguin fer tot tipus d'aficionats a la bicicleta, malgrat que el terreny de la zona és molt accidentat, presenta forts desnivells i les pistes i els camins són de difícil circulació.

Entrevista a Adrià Font

"Sant Llorenç és per a mi com el jardí de casa"

Amant incondicional de la natura i especialment de la muntanya, Adrià Font i Alcañiz (Terrassa, 1945) és soci del Centre Excursionista de Terrassa des de fa més de 30 anys. Vinculat a la Secció d'Alta Muntanya (SAM), ha format part de diverses expedicions a l'Himàlaia, principalment en tasques de suport tècnic i de

radiocomunicació, que han assolit fites com el Saipal l'any 1985, el Makalu el 1988 i el 1990 o el K-2 l'any 1993. Emocionalment, però, la seva muntanya predilecta és Sant Llorenç del Munt, amb la qual va iniciar una estreta relació amorosa als 10 anys. Un paratge que visita pràcticament cada dia.

Tot i la teva trajectòria i relació amb muntanyes d'arreu del món, què significa per a tu Sant Llorenç del Munt i l'Obac?

És la meva primera muntanya! Mantenim una relació amorosa des que als deu anys vaig començar a fer-hi excursions amb un grup escolta al qual pertanyia. Per a mi, és un acte total de vida... resideixo a Matadepera, concretament a Cavall Bernat, i això fa que visqui la muntanya de forma totalment quotidiana. És com el jardí de casa i el meu camp d'entrenament diari.

Què destacaries de Sant Llorenç, trobes que és una muntanya singular?

No és tan la seva singularitat com a muntanya, sinó la meva vinculació emocional amb ella. Forma part del meu paisatge habitual i és la silueta natural de la ciutat de Terrassa. He vist aquest paisatge tota la meua vida i això ha activat el meu amor per aquest entorn natural. M'agraden molt les postes de sol adalt La Mola, els migdies d'hivern, el paisatge de tardor... En tots aquests moments, hi trobo la pau.

Coneixes la muntanya des de petit, quan era un entorn poc visitat. Què en penses de la situació actual i de la seva qualificació de Parc Natural?

A mi, quan més m'agrada és quan estic sol envoltat de la natura, però penso que aquest patrimoni és de tots i que, per tal de gaudir d'ell de forma col·lectiva, s'hauria de respectar més. De fet, per a mi sempre ha estat un Parc. Crec que la qualificació de Parc Natural és positiva per diferents raons; hi ha més protecció de l'entorn i millors condicions, s'arrangen els camins deteriorats per l'erosió i ha estat una bona iniciativa la millora dels sistemes d'aigua de cara a la protecció d'incendis, tenint en compte que es tracta d'una muntanya d'alt risc. Lògicament no tot és favorable; la massificació d'aquest entorn és normal per les condicions mediàtiques i la meua principal crítica és la brutícia que aquest fet comporta per a Sant Llorenç. La potenciació del Parc ha d'estar d'acord amb campanyes que vetllin per la conservació de la natura i no desestabilitzin les condicions de la fauna i la flora existents.

En aquest sentit, ja hi ha campanyes de sensibilització i mesures pràctiques en curs.

Sí, s'està fent força feina però, tot i així, manca educació ambiental, sobretot a les escoles. Personalment, és un dels temes que més m'amoïna, juntament amb el risc d'incendi i aquests són dos aspectes que van lligats. Mantenir el Parc net és indispensable per a la seva conservació, s'ha de tenir cura d'aquest entorn natural preciós que tenim prop de Terrassa si volem mantenir la seva bellesa. Hi ha campanyes de neteja potenciades des del Centre Excursionista i campanyes de sensibilització a escolars promogudes pel Centre de Documentació i Educació Ambiental, però encara queda feina per fer. Hi ha un factor personal important i els usuaris del Parc n'han de ser conscients. Per exemple, a la Torre de l'Àngel donen bosses per recollir deixalles, una tasca que hauria de ser més habitual... Sovint les accions es prenen massa tard, com per exemple la qualificació de Parc Natural, que crec hauria d'haver-se fet abans i així es podria haver limitat la construcció, en la meua opinió, massa desenvolupada.

Parlant de control i d'iniciatives que millorin les condicions d'impacte mediambiental, quina és la teua opinió sobre un servei com el Bus Parc?

És una iniciativa molt interessant, però d'ús massa limitat. Es poden fer grans excursions per les carenes de la serra de l'Obac i del Pagès, el camí Rai, La Pola o el Mal Pas, i donar a conèixer així el Parc Natural de forma sostenible. El cert és que pot arribar a limitar les aglomeracions de vehicles a la zona de La Mata, que els diumenges acull més de tres-cents cotxes. Hi ha moltes coses per fer... limitar l'escalada per tal de protegir les aus o potenciar els espais dedicats específicament a fer-hi foc.

Mou-te pel Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac amb el Bus Parc!

El Parc Natural de Sant Llorenç disposa d'un servei de transport públic (Bus Parc) que permet deixar el vehicle en els nuclis de la perifèria i moure's per l'interior amb autobús.

El servei fa la ruta Estació Renfe - Obac - Coll d'Estenalles (Mura-Talamanca) tots els diumenges (excepte juliol i agost).

Per a més informació, dirigiu-vos a l'Oficina de Turisme de Terrassa (Tel. 93 739 70 10) o als punts d'informació del Parc.

Festa Viu el Parc

Dins el programa anual Viu el Parc, el diumenge 19 de maig es va celebrar la Festa del Parc. Aquest any la celebració es va fer a l'equipament de la Casa Nova de l'Obac, on es va inaugurar un nou itinerari, el de la Font de la Portella, i es van realitzar activitats per a petits i grans.

Itineraris

Durant el primer semestre de l'any s'han inaugurat quatre nous itineraris autoguiats amb la finalitat de donar a conèixer part de la història de l'entorn del Parc. Aquests itineraris ens portaran per l'Obac Vell, la Torrota de Vacarisses, la Sínia de Talamanca i les barraques de vinya del pont de Vilomara.

Suggeriments

Per tal de millorar-ne la gestió i de recollir l'opinió dels usuaris sobre el Parc, s'han instal·lat bústies de suggeriments en els centres d'informació d'Estenalles, de la Casa Nova de l'Obac, de Mura i de la Mola.

Campanya de Prevenció d'Incendis

El dia 28 de març va començar la Campanya de Prevenció d'Incendis. Aquest any hi ha 36 persones amb 2 camions de bombers destinades al Parc, 4 vehicles d'intervenció immediata i 7 punts de guaita. Durant els primers mesos de l'any s'han dut a terme la neteja i el repàs de les pistes forestals, dues tasques incloses dins el programa anual d'arranjament de camins del Parc.

Reunions

El 18 d'abril va tenir lloc la reunió del Consell Coordinador a Rellinars i el 28 de maig es va celebrar la de la Comissió Consultiva a Matadepera.

Històries i llegendes

El bastó i els llops

Pere Frontera i Ribera, el curandero del Vilar, conegut per Pere del Gall, ajudava els metges en els treballs de construcció de la línia dels Ferrocarrils del Nord (1855-1859), els quals li van ensenyar a fer cures.

Els treballadors sovint es lesionaven, es trencaven ossos i fins i tot hi va haver molts morts, ja que no es preniën les mesures de seguretat adients. Com que no hi havia cap farmàcia més a prop, anava a buscar les medicines a peu a una farmàcia de Terrassa, tot passant pel camí Real.

Explicava als seus familiars que per lliurar-se de l'atac dels llops arrossegava el bastó i amb el soroll que feia els llops s'espantaven i d'aquesta manera no l'atacaven.

(Joan Masats)

Extret del llibre: *Històries i llegendes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. J. Suades/O. Sanz.

Ed. Farell

Font d'Agramunt

Broll d'aigua recollida en una petita bassa que servia per regar les terres del voltant. En el torrent del Romeu, tributari del de la Pregona, dins d'una mina, sota el camí a l'últim revolt abans d'arribar al mas que dona nom a la font. Situada a la Vall d'Horta. L'accés és per un camí veïnal protegit per una cadena que es veu passat el pont de la Muntada i que segueix en direcció a tramuntana.

Prop del Romeu es bifurca per seguir el torrent del mateix nom, que és on està situada la font.

Extret del llibre: *70 fonts de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. E. Grau/F. Vancells. Ed. Cau Ple de Lletres

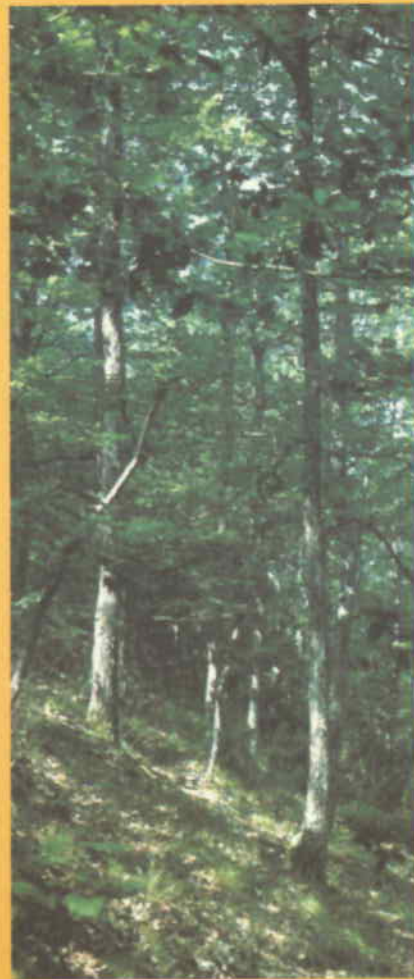

Flora

Roure (*Quercus*)

La primavera és un bon moment per observar els roures, ja que el verd clar de les seves fulles novelles destaca sobre el verd oliva de les alzines que predominen en els boscos del Parc. Els roures i les alzines són fagàcies que fan fruits amb una cúpula hemisfèrica (glans), però els roures renoven cada any les fulles lobades perquè són arbres caducifolis.

Al Parc trobarem diverses espècies de roure. El roure de fulla gran (*Quercus petraea*) és un arbre propi de la vegetació eurosiberiana i el trobarem al sud del Montcau, al fons dels sots, on hi ha un ambient fresc i sòls profunds que permeten un balanç hídric favorable a l'existència del bosc mesòfil. El roure martinenc (*Quercus humilis*) és el que predomina al Parc. Tot i que en podem trobar d'esparsos arreu dels alzinars del parc, les rouredes són escasses i s'ubiquen especialment a les obagues de la serra de l'Obac. El roure de fulla petita (*Quercus faginea*) és poc freqüent i es localitza en el sector occidental del Parc, un sector de transició entre el predomini d'aquest roure i el roure martinenc. En el Parc, especialment al sector occidental, també hi trobarem *Quercus cerrjoidea*, un roure híbrid del martinenc i del de fulla petita.

Fauna

Barb (*Barbus meridionalis*)

El barb és un peix autòcton dels nostres sistemes fluvials, amb un règim hídric de marcada estacionalitat que obliga els peixos a desenvolupar estratègies per sobreviure. Els tolls d'aigua aïllats que romanen a l'estiu són de cabdal importància perquè s'hi reclouen les poblacions de peixos.

El Pla de Seguiment de Paràmetres Ecològics, iniciat el 1996, ha permès detectar nou espècies diferents de peixos continentals. Sis d'aquestes espècies han estat introduïdes per l'home i només tres són autòctones: la bagra, el barb de muntanya i el barb cua-roig.

Les dues espècies autòctones de barbs són de gran interès científic perquè es troben en el límit de la seva àrea de distribució i constitueixen una franja d'hibridació entre les dues espècies. Aquests dos tipus de barb són peixos relativament petits, amb barbes i taques negres pel cos. Tenen hàbits bentònics i s'alimenten d'invertebrats que viuen en el fons del riu. Es reproduïxen a la primavera. El barb de muntanya s'ha trobat a la conca del Ripoll, mentre que el barb cua-roig s'ha localitzat al Llobregat. Les dues espècies de barb pertanyen a la categoria de protegides i se les cita al *Libro rojo de los vertebrados de España*.

El barb de muntanya es considera vulnerable a tot Europa.

Si estàs interessat en rebre aquest butlletí posa't en contacte amb el CDEA, Cisterna, 39, baixos 2a. 08221 Terrassa. Tel. 93 780 89 00. cdea@terrassa.org

fem
bon
ambient

www.mediambient.terrassa.org